

Svar på skriftligt spörsmål om att öppna offentligt tillgänglig information i statsförvaltningen i maskinläsbar form

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 303/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Touko Aalto /gröna:

Hur och enligt vilken tidtabell ämnar regeringen främja öppnandet av offentligt tillgänglig information i statsförvaltningen i maskinläsbar form så att den är tillgänglig för alla?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Digitalisering är ett genomgripande tema i regeringsprogrammet, och att öppna information i maskinläsbar form är en väsentlig del av processen med att digitalisera de offentliga tjänsterna och förvaltningen. Enligt regeringsprogrammet skapar öppna data och bättre utnyttjande av dataarkiv förutsättningar för nya affärsverksamhetsidéer.

Statsförvaltningens informationsmaterial har redan öppnats i maskinläsbar form på ett mångsidigt sätt. Finland ligger i framkant när det gäller att öppna offentlig information och placerade sig till exempel på femte plats av 122 länder i organisationen Open Knowledge Foundations index för öppna data år 2015. Ett av kriterierna i jämförelsen var att materialet ska vara gratis, maskinläsbart och att användarvillkoren ska vara öppna. Utifrån detta index har hittills 67 procent av Finlands centrala offentliga dataarkiv öppnats.

Avoindata.fi, en tjänst för öppna data och interoperabilitet, innehåller uppgifter om över 1 100 öppna, maskinläsbara informationsmaterial från den offentliga förvaltningen. I statsförvaltningens maskinläsbara informationsmaterial ingår till exempel uppgifter om personal- och budgetekonomi, statens projekt, fordon och kollektivtrafik, uppgifter om det nationella väg- och gatunätet, terrängdata, statistiska uppgifter, kulturellt material samt väder-, klimat- och sjöuppgifter. Som ett exempel på en fortsatt åtgärd för att öppna data kan man nämna Statskontorets uppgift att samla in kommunernas ekonomiska uppgifter i ett gemensamt register och även rapportera om dessa uppgifter via det öppna gränssnittet. Man försöker få igång kommuninformationstjänsten så att den kan användas i slutet av regeringsperioden. Ett bokslutsregister för Skatteförvaltningen och Patent- och registerstyrelsen är under planering. Det skulle förbättra möjligheten att öppna företags bokslutsuppgifter i maskinläsbar form. Som en del av kommunikationsministeriets spetsprojekt för en tillväxtmiljö för digital affärsverksamhet genomförs standardisering av kvittouppgifter i projektet Taltio. Det skapar ett underlag för att även öppna den offentliga förvaltningens upphandlings- och betaluppgifter.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 303/2016 rd

År 2016 har en öppning ägt rum som även är av internationellt intresse, i och med att de finländska lag- och rättspraxisuppgifterna öppnades som öppen, länkad och maskinläsbar data. Hittills har det varit möjligt att läsa lagar, förordningar och rättspraxis som har att göra med tillämpningarna av dem i Finlex-tjänsten på webben. Nu kan även IT-applikationer, andra webbtjänster och de som programmerar lagstiftningsmässiga tillämpningar utnyttja textmaterialet i Finlex genom att ladda ner data eller genom de öppna gränssnitten.

På Avoindata.fi finns en guide och utbildning om Öppna data som ger instruktioner om hur man öppnar data i maskinläsbar form. Under 2016 utvidgas guiden med den bästa internationella praxisen vad gäller processen med att öppna information. Där uppmärksammas även kvaliteten på den maskinläsbara datan.

Ministergruppen för reformen av verksamhetssätten godkände vid sitt möte den 2 februari alla principer för digitalisering av offentliga tjänster. En princip är att "Vi öppnar informationen och gränssnitten åt företag och medborgare". Under 2016 byggs konkreta verktyg upp som gör det möjligt att genomföra digitaliseringsprinciperna i praktiken. De åtgärder som ännu behövs preciseras även i en utredning om kostnadseffektivt utnyttjande av öppna data som ingår i statsrådets forsknings- och utredningsprojekt 2016. Vid sidan om öppnandet av dataarkiv uppmärksammas ökat utnyttjande av uppgifterna. I sitt principbeslut av den 19 maj 2015 har regeringen gjort upp riktlinjer för de åtgärder som främjar utnyttjande av data i affärsverksamhet.

Gemensamt utnyttjande av den offentliga förvaltningens uppgifter och förvaltning av gemensam information förutsätter även semantisk interoperabilitet av maskinläsbarheten så att uppgifternas betydelse överförs. Denna mer krävande maskinläsbarhet förs framåt i regeringens spetsprojekt för en förvaltningsmodell för gemensam information, som genomförs före slutet av 2018. I projektet genomförs en distributionslösning för mångsidigt användbar data som kan användas för att överföra och publicera stora informationsmaterial samt en metod och redskap för interoperabilitet som förbättrar och förenhetligar definitionen av datainnehållet.

Maskinläsbarhet och interoperabilitet är också en förutsättning för informationsflödet mellan staten och kommunerna. Dessa främjas som en del av kommuninformationsprogrammet genom att förenhetliga kommunernas ekonomiska uppgifter och register, så att till exempel kommunernas ekonomiska uppgifter och priser på tjänster är lättare att jämföra än tidigare. Maskinläsbarheten stöder även social- och hälsovårds- och landskapsreformen. Automatiseringen och öppnandet av informationsflödet mellan serviceproducenter och landskapet så att olika parter kan använda det samt att öppna uppgifterna till stöd för kundens val är en del av reformprojektet. De närmaste månaderna görs riktlinjer upp för hur man genom gemensamma lösningar kan genomföra social- och hälsovårdstjänsternas dataintegration.

Helsingfors 15.6.2016

Kommun- och reformminister Anu Vehviläinen